

Συμπληρωματική έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού για την Απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων για έγκριση κυβερνητικής εγγύησης προς την εταιρεία «Alfa Mediterranean Enterprises Ltd» ύψους €60.185.628 για χρηματοδότηση έργου από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων στα πλαίσια του ευρωπαϊκού χρηματοδοτικού προγράμματος NER300 (έργα επίδειξης καινοτόμων τεχνολογιών ενέργειας)

Παρόντες:

Άγγελος Βότσης, πρόεδρος	Στέφανος Στεφάνου
Μαρίνος Μουσιούπτας	Αντρέας Καυκαλιάς
Σάβια Ορφανίδου, εκπροσωπώντας τον κ. Αβέρωφ Νεοφύτου	Μαρίνος Σιζόπουλος
Μάριος Μαυρίδης	Μιχάλης Γιωργάλλας
Ονούφριος Κουλλά	Γιώργος Περδίκης
	Άννα Θεολόγου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού επανεξέτασε το πιο πάνω θέμα, για το οποίο υποβλήθηκε έκθεση στην ολομέλεια του σώματος στις 17 Ιανουαρίου 2020, σε νέα συνεδρία της, που πραγματοποιήθηκε στις 20 Ιανουαρίου 2020. Στο πλαίσιο της νέας συνεδρίας της επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ο Υπουργός Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος και εκπρόσωποι του ίδιου υπουργείου, εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών, του Γενικού Λογιστηρίου, του Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας Κύπρου (ΡΑΕΚ) και του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου (ΔΣΜΚ).

Σημειώνεται ότι η συζήτηση του εν λόγω θέματος αναβλήθηκε κατά τη συνεδρία της ολομέλειας της Βουλής ημερομηνίας 17 Ιανουαρίου 2020 και παραπέμφθηκε εκ νέου στην αρμόδια κοινοβουλευτική επιτροπή για σκοπούς περαιτέρω μελέτης.

Όπως είναι γνωστό, το θέμα αφορά την έγκριση με βάση την κείμενη νομοθεσία κυβερνητικής εγγύησης προς την εταιρεία «Alfa Mediterranean Enterprises Ltd» ύψους

€60.185.268, για σκοπούς χρηματοδότησης από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, έργου που αφορά σταθμό ηλιακής ενέργειας για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού χρηματοδοτικού προγράμματος NER300 (έργα επίδειξης καινοτόμων τεχνολογιών ενέργειας).

Στο στάδιο της επανεξέτασης του όλου ζητήματος, ενώπιον της επιτροπής τέθηκε επιστολή του Υπουργού Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος ημερομηνίας 13 Ιανουαρίου 2020, στην οποία αναφέρεται μεταξύ άλλων ότι στο πλαίσιο του πιο πάνω διαγωνισμού (NER300) η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ετοίμασε προσχέδιο κειμένου συμφωνίας, ονομαζόμενης ως «Νομικά Δεσμευτική Πράξη», με εισήγηση όπως οι αρμόδιες αρχές το χρησιμοποιήσουν ως πρότυπο για υπογραφή σχετικής συμφωνίας με τον κύριο του έργου.

Ωστόσο, η σύναψη της πιο πάνω συμφωνίας με τον κύριο του έργου δεν έχει μέχρι στιγμής πραγματοποιηθεί για λόγους που δε σχετίζονται με ενέργειες ή ευθύνες του κράτους, αλλά επειδή ο κύριος του έργου διαφοροποίησε ορισμένα στοιχεία από την αρχική προσέγγισή του ή/και απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Το πιο πάνω έργο, παρά τη χρηματοδότηση που εξασφάλισε από το χρηματοδοτικό εργαλείο NER300, παρουσιάζει ιδιαιτερότητες (καινοτόμος χαρακτήρας, συνθήκες αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας στην Κύπρο) που καθιστούν δύσκολη την εξασφάλιση της υπόλοιπης χρηματοδότησης (μέσω δανεισμού) και κατ' επέκταση την υλοποίησή του. Δεδομένου αυτού, ο κύριος του έργου αιτήθηκε τα ακόλουθα:

1. Προκαταβολή από το χρηματοδοτικό εργαλείο NER300.
2. Μηχανισμό πρόσθετης στήριξης από το κράτος, πέραν της χρηματοδότησης NER300.
3. Παρατάσεις υλοποίησης του έργου σε σχέση με τα χρονοδιαγράμματα που καθορίστηκαν στην αρχική απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Σύμφωνα με την ίδια επιστολή, ως αποτέλεσμα των πιο πάνω αιτημάτων του κυρίου του έργου η κατάσταση διαφοροποιήθηκε από την αρχική, με αποτέλεσμα να δημιουργηθεί ανάγκη για πρόσθετες ενέργειες τόσο σε επίπεδο της Κυπριακής Δημοκρατίας όσο και σε επίπεδο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Το αίτημα για μηχανισμό πρόσθετης στήριξης, αφού εξετάστηκε και εγκρίθηκε υπό προϋποθέσεις από το Υπουργικό Συμβούλιο, διαβιβάστηκε μέσω σχετικού εντύπου στη Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τα σχόλια και την έγκρισή της. Η εν λόγω διαδικασία, η οποία διέπεται από ειδικό θεσμικό πλαίσιο (κρατική ενίσχυση), βρίσκεται σε εξέλιξη.

Συναφώς, η ίδια επιστολή καταλήγει ότι η αρμόδια αρχή (Υπουργός Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος) δηλώνει την ετοιμότητα της είτε να συνάψει άμεσα τη σχετική συμφωνία με τα αρχικά δεδομένα του διαγωνισμού NER300, νοουμένου ότι ικανοποιούνται όλοι οι όροι και προϋποθέσεις αυτού, είτε να συνάψει τη σχετική συμφωνία μετά την ολοκλήρωση της έγκρισης των πρόσθετων αιτημάτων του κυρίου του έργου σύμφωνα με τις νεομισμένες διαδικασίες.

Ο Υπουργός Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, αναφερόμενος και στην πιο πάνω επιστολή, η οποία απαντούσε στους νομικούς συμβούλους του αιτητή σε σχέση με την, κατά την άποψη του ιδίου, καθυστέρηση στην υλοποίηση του έργου, διευκρίνισε ότι το εν λόγω έργο αξιολογήθηκε θετικά τόσο από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή όσο και από την Κυπριακή Δημοκρατία και δήλωσε ότι αναμένεται να συμβάλει τα μέγιστα στην επίτευξη του στόχου για παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας που έχει τεθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, τονίζοντας παράλληλα ότι αποτελεί ένα σοβαρό έργο το οποίο θα επενεργήσει προς όφελος της Δημοκρατίας και πρέπει να τεθεί σε λειτουργία μέχρι τον Ιούνιο του 2021.

Ενώπιον της επιτροπής τέθηκε επίσης επιστολή του διευθυντή του Τμήματος Περιβάλλοντος ημερομηνίας 16 Ιανουαρίου 2020, με την οποία διευκρινίζεται ότι

περιβαλλοντικά ζητήματα τα οποία είχαν τεθεί ως προς την υλοποίηση του εν λόγω έργου έχουν επιλυθεί, καθότι το συγκεκριμένο έργο απέχει ένα χιλιόμετρο περίπου από την περιοχή «Natura 2000» και η δυναμικότητα αυτού έχει μειωθεί στα 50Mw (από 75 Mw αρχικά), ώστε τα όρια του έργου να μην εφάπτονται με τα όρια της πιο πάνω περιοχής.

Πέραν των πιο πάνω, η επιτροπή ενημερώθηκε και με σχετική επιστολή του Υπουργείου Οικονομικών ημερομηνίας 16 Ιανουαρίου 2020 ότι στο κείμενο του προσχεδίου της νομικά δεσμευτικής πράξης μεταξύ της Δημοκρατίας και του φορέα εκμετάλλευσης περιλαμβάνονται πρόνοιες με τις οποίες διασφαλίζεται ότι η οποιαδήποτε εκταμίευση ποσών από το Ευρωπαϊκό Χρηματοδοτικό Πρόγραμμα NER300 μέσω του αρμόδιου υπουργείου προς τον φορέα εκμετάλλευσης θα γίνεται μετά την προσκόμιση από τον φορέα ισόποσων τραπεζικών εγγυήσεων.

Ειδικότερα, στο εν λόγω προσχέδιο προνοείται η καταβολή με την προσκόμιση από τον φορέα εκμετάλλευσης ισόποσων τραπεζικών εγγυήσεων προκαταβολικής χρηματοδότησης που ισούται στο 60% του μέγιστου συνολικού ποσού ύψους €60.185.628 της χρηματοδότησης που θα λάβει το έργο, καθώς και το υπόλοιπο ποσό που θα καταβάλλεται ετήσια για περίοδο πέντε ετών αναλόγως της ετήσιας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας του έργου.

Πρόσθετα και σε ό,τι αφορά το πλαίσιο του μηχανισμού στήριξης του έργου «CY EOS Green Energy», που αφορά στην ανάληψη από το κράτος της υποχρέωσης προς την εταιρεία «Alfa Mediterranean Enterprises Ltd» να καλύπτει μηνιαία τυχόν διαφορά μεταξύ της τιμής των 9.3 σεντ/kWh ως της τιμής πώλησης της ηλεκτρικής ενέργειας που απαιτείται, για να καθίσταται το έργο βιώσιμο, και της εκάστοτε αγοραίας τιμής ηλεκτρικής ενέργειας που έχει κοινοποιηθεί από το Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος (ΥΓΑΑΠ) μέσω του Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων στη Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για

αξιολόγηση και που αναμένεται η απάντησή της ως προς τη συμβατότητά του με το ενωσιακό δίκαιο των κρατικών ενισχύσεων, προνοούνται μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

1. Ο φορέας εκμετάλλευσης του έργου πριν από την οποία εκταμίευση οποιουδήποτε ποσού από το ΥΓΑΑΠ θα προσκομίζει ισόποση κατάλληλη τραπεζική εγγύηση.
2. Οι εκταμιεύσεις από το ΥΓΑΑΠ προς τον φορέα εκμετάλλευσης του έργου θα φέρουν τόκο υπερημερίας όπως εκάστοτε καθορίζεται από τον Υπουργό Οικονομικών. Το επιτόκιο που θα εφαρμόζεται για οποιοδήποτε οφειλόμενο ποσό θα είναι το Δημόσιο Επιτόκιο Υπερημερίας που χρησιμοποιείται για οφειλόμενα ποσά προς το δημόσιο από την ημερομηνία της πρώτης χορήγησής τους και μέχρι την ημερομηνία της πλήρους αποπληρωμής τους.

Ο εκπρόσωπος της ΡΑΕΚ, τοποθετούμενος επί του υπό συζήτηση θέματος, δήλωσε ότι δεν έχει τεθεί ενώπιον της Αρχής ολοκληρωμένο σχέδιο στήριξης για το εν λόγω έργο, παρά μόνο ένα γενικό πλαίσιο. Ως εκ τούτου, συμπλήρωσε, μέχρις ότου η Αρχή έχει ενώπιόν της ολοκληρωμένο σχέδιο, ώστε να καταστεί δυνατή η ενδελεχής μελέτη αυτού, δεν είναι σε θέση να εκφράσει τελική θέση επί του ζητήματος. Εντούτοις, όπως δήλωσε ο ίδιος εκπρόσωπος, εκ προοιμίου μπορεί να αναφέρει ότι σχέδιο στο οποίο θα περιλαμβάνεται εγγυημένη τιμή πώλησης ηλεκτρικού ρεύματος δεν μπορεί να συμμετέχει στην ανταγωνιστική αγορά.

Επ' αυτού του σημείου ο εκπρόσωπος του Τμήματος Περιβάλλοντος του ΥΓΑΑΠ δήλωσε ότι η εν λόγω τιμή (9,3 σεντ ανά kWh) δεν είναι εγγυημένη τιμή πώλησης, αλλά αποτελεί τιμή αναφοράς. Όπως ο ίδιος δήλωσε, στη σχετική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αναφέρεται ότι το εν λόγω έργο θα συμμετέχει στην ανταγωνιστική αγορά, αλλά σχετικό αίτημα του φορέα εκμετάλλευσης για μακροχρόνια διασφάλιση της εν λόγω τιμής (15 χρόνια) βρίσκεται στο στάδιο αυτό υπό διερεύνηση και οποιαδήποτε σχετική απόφαση της ΡΑΕΚ πρέπει να παρθεί, αφού πρώτα ληφθεί η απόφαση της

Διεύθυνσης Ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ενώπιον της οποίας εκκρεμεί στο παρόν στάδιο το εν λόγω ζήτημα.

Ο εκπρόσωπος του ΔΣΜΚ, απαντώντας σε σχετικό ερώτημα, δήλωσε ότι πρέπει πρώτα ο διαχειριστής να έχει ενώπιόν του όλα τα σχετικά έγγραφα και μελέτες, ώστε να εκδοθούν τελικοί τεχνικοί όροι που να διασφαλίζουν την ασφάλεια του συστήματος μεταφοράς αυτού του μεγέθους παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, διαβεβαιώνοντας την επιτροπή ότι οι όροι που θα τεθούν στο στάδιο υλοποίησης του εν λόγω έργου είναι βέβαιο ότι θα ικανοποιούν την ασφάλεια, κρίνοντας και από τα προκαταρκτικά στοιχεία που έχουν μέχρι στιγμής κατατεθεί ενώπιον του ΔΣΜΚ.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, επιφύλαξε την τελική τοποθέτηση όλων των εκπροσωπούμενων σε αυτή πλευρών κατά τη συζήτηση του θέματος στην ολομέλεια του σώματος.

22 Ιανουαρίου 2020

Αρ. Φακ.: 23.07.004.001

ΚΠ/ΕΧ